

1. Den tvåspråkiga Minna Canth

Minna Canth föddes i en finskspråkig familj men fick sin utbildning på svenska. Minna och hennes syskon blev tvåspråkiga och talade svenska sinsemellan. Canths föräldrar talade bara lite svenska och därför var det gemensamma språket mellan Canth och hennes föräldrar finska. Tack vare sin tvåspråkiga bakgrund kunde Canth senare påverka som författare i både finskspråkiga och svenskspråkiga kulturkretsar.

I 1800-talets Finland var språkstriden ännu i full gång. Den finska identiteten var på väg att skapas. År 1865 gifte sig Minna Canth (född Ulrika Wilhelmina Johnson) med den svenskspråkige men finsksinnade Ferdinand Canth som var hennes lärare på lärarseminariet i Jyväskylä. Både Minna och Ferdinand var fennomaner och ville främja det finska språkets ställning i Finland. Minna stod bakom idén om jämlikheten och ville att alla barn skulle ha rätten att gå i skolan på sitt eget modersmål. På den tiden var det vanligt att barn gick i skolan på svenska. Syftet med Jyväskylä lärarseminarium var att utbilda lärare som kunde undervisa på finska.

Språkstriden visade sig också i litteraturen. Varje finskspråkigt verk var en seger för finskheten. Det väckte därför diskussion när Minna Canth skrev en av sina pjäser *Sylvi* på svenska. Hon ansåg att hennes moderna realistiska verk bättre skulle tas emot i de svenskspråkiga kulturkretsarna i Finland. Det var också ett sätt för henne att nå ut till en bredare publik. Språkbytet ledde till att hon blev känd i det svenskspråkiga Finland och utanför Finlands gränser, främst i Sverige. Fyra av hennes pjäser översattes till svenska. Canth tyckte själv att kunskaper i svenska var nödvändiga. Hon såg den svenska kulturen i Finland som en viktig länk mellan Finland och den västeuropeiska civilisationen.

Minna Canth tyckte inte om att resa. Det var tack vare hennes mångsidiga språkkunskaper som hon inte blev isolerad från omvärlden. Hon kände väl den nordiska litteraturscenen och läste många utländska tidningar. I sitt bibliotek hade Canth också en omfattande samling av nyutkommen utländsk litteratur. De böckerna läste hon ofta i översättningar till svenska, norska och danska. Canth hade flera kulturellt inflytelserika vänner som ofta samlades i Minnas salong för att diskutera bland annat de senaste europeiska tankarna och vetenskapliga fenomenen.